

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАННЯ НОВИХ СОРТІВ КАРТОПЛІ ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ЇХ ВКЛЮЧЕННЯ В НАСІННИЦЬКИЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

ГРИГОР'ЄВА О.М. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент

orcid.org/0000-0002-9477-0529

Інститут сільського господарства Степу Національної академії аграрних наук України

АЛМАЄВА Т.М. – науковий співробітник

orcid.org/0000-0001-8762-9271

Інститут сільського господарства Степу Національної академії аграрних наук України

САМОЙЛЕНКО О.А. – кандидат сільськогосподарських наук

orcid.org/0000-0001-5644-0046

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Постановка проблеми. Насінництво є найважливішим сегментом овочівництва, його фундамент, що формує потенціал галузі та підвищує її ефективність [1]. Продуктивність усіх сільськогосподарських культур, в тому числі і овочевих, визначається мірою відповідності кліматичних умов їх біологічним особливостям та технологічними прийомами вирощування [2].

У сучасному аграрному секторі, сорт картоплі є ключовим фактором у збільшенні врожаю, і його роль у сільськогосподарській практиці є вагомим та інколи визначальною поряд із застосуванням сучасних технологій.

Особливістю багатьох вітчизняних сортів є їхня адаптивність до умов вирощування та стійкість проти хвороб [3].

За тривалого періоду репродукування картоплі якісні характеристики насінневого матеріалу картоплі поступово або швидко (залежно від кліматичних та технологічних умов вирощування) погіршуються. Тому, з метою раціонального використання потенціалу сортів картоплі, досить актуальним залишається питання визначення таких біологічних властивостей сортів, які найбільше відповідають певним ґрунтово-кліматичним умовам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нестабільність клімату й значні його коливання до екстремумів вимагає відповідної адаптації живих організмів до умов їхньої вегетації. Однією з наріжних умов успіху є формування шляхом селекції стійких до можливих температурних стресів, засолення ґрунту й дефіциту вологи сортів і гібридів культурних рослин [4].

Характерною особливістю сучасного інноваційного розвитку насінництва картоплі є виробництво насінневого матеріалу нових високопродуктивних сортів, які відзначаються підвищеною адаптивною здатністю в певних ґрунтово-кліматичних умовах, а також яким властиві цінні господарські ознаки, як основи передумов їхньої комерційної привабливості. Сорт відіграє роль основного засобу сільськогосподарського виробництва і є основним фактором його інтенсифікації. Приріст урожаю у разі використання нових сортів, за винятком будь-яких інших додаткових витрат, сягає до 15 т/га порівняно із сортами, які тривалий час знаходяться у виробництві [5], а якщо використовуються ще й новостворені сорти, то даний показник збільшується на 20–40% [6]. Передбачалося, що до 2025 р. «частка приросту врожаю, отриманого з нового покоління сортів, буде від 70 до 80% або в 2-3 рази вище поточного рівня» [7, 8].

На сучасному етапі розвитку вчені всього світу одноставні в тому, що сорт відіграє важливу роль у вирощуванні рослинництва, а також підвищенні його якості, конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках [9, 10, 11].

Основною причиною, що призводить до зниження продуктивності від 20 до 90 % є ураження картоплі в процесі вегетації вірусними, віроїдними та мікоплазмозомними хворобами. Вірусні хвороби є одним із основних причин виродження насінневої картоплі [12, 13, 14].

Отже, правильний вибір сортів за певними ґрунтово-кліматичними умовами та районами використання є головною умовою отримання високого врожаю відповідної якості. Вибір високоврожайних сортів відіграє вирішальну роль у виробництві картоплі та є важливим фактором збільшення її валового збору.

Мета. Встановити продуктивні показники та ураженість вірусними хворобами нових сортів картоплі, завезеної з іншої агрокліматичної зони України, для подальшого включення їх в насінницький процес в умовах північного Степу України.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводилися шляхом постановки польового досліду в лабораторії біоадаптивних технологій в АПВ в науковій сівозміні Інституту сільського господарства Степу НААН.

Попередник – ячмінь ярий. Агротехніка – загальноприйнята для даної зони за виключенням прийомів, які вивчаються.

В досліді використовується насінневий матеріал сучасних сортів картоплі, завезених з Інституту картоплярства НААН.

Закладання дослідів, проведення обліків та спостережень проводитиметься згідно посібника «Картоплярства: методика дослідної справи» [15].

Статистична обробка урожайних даних проводилася методом дисперсійного аналізу (Б. О. Доспехов, 1985) на ЕОМ [16].

Фітопатологічна оцінка рослин картоплі проводилася згідно посібнику «Методологія оцінювання сортозразків картоплі на стійкість проти основних шкідників і збудників хвороб» [17].

Результати досліджень. Погодні умови періоду проведення досліджень характеризувалися підвищеним

температурним режимом на фоні відсутності ефективних опадів.

За період вегетації картоплі в 2023 р. випало 168,0 мм опадів, в 2024 р. – 55,6 мм за середньобагаторічного значення 231,0 мм.

Ступінь зволоження посівів картоплі у травні за ГТК склав 0,20–0,18 за середньо багаторічного показника 1,0, тобто рослини були пригнічені посухою. В червні рослини картоплі проходять критичні періоди розвитку – бутонізація і цвітіння. ГТК в 2023 р. склав 0,56, в 2024 р. – 0,33 за норми 1,2, тобто рослини в достатній кількості були забезпечені теплом і в недостатній – вологою. В липні 2023 р. ГТК був близький до середньобагаторічного показника – 1,1, в 2024 р. – 0,02 за норми 1,2 (Рис. 1).

Сприятливі умови другої половини вегетації картоплі 2023 р. – близький до оптимального температурний режим у поєднанні з достатньою кількістю опадів сприяли, активному формуванню вегетативної маси рослин та фотосинтетичного потенціалу насаджень картоплі високих категорій та закладанню бульб, що, власне, й визначило основу майбутнього врожаю. Несприятливі умови вегетаційного періоду 2024 р. – високий порівняно до середньобагаторічного показника температурний режим на фоні відсутності ефективної кількості опадів негативно позначилося на формуванні врожаю бульб картоплі.

Встановлено, що сорти картоплі, виведені в Лісостеповій зоні, характеризувалися досить різними показниками.

У процесі виробничого випробування в умовах 2023 р. показник повноти сходів сортів картоплі коливався від

41,2% (Містерія) до 89,2 % (Житниця). У решти сортів він знаходився в межах 61,8–85,3%. В 2024 р. у більшості сортів цей показник був значно нижчий, ніж у завезеного в 2023 р. матеріалу. Схожість бульб коливалася від 31,5% (ранньостиглий сорт Серпанок) до 62,1% (середньостиглий сорт Княгиня).

Дослідженнями встановлено, що показники продуктивності картоплі залежали не лише від сортових особливостей, а й від погодних умов в роки репродукування (табл. 1).

За сприятливих умов другої половини вегетації 2023 р. краще свій біологічний потенціал використали сорти середньоранньої групи стиглості. В середньому по групі цей показник склав 16,4 т/га, що на 3,3 т/га (20,1%) і 4,3 т/га (26,2%), що вище порівняно до ранньостиглої та середньостиглої груп відповідно.

В 2024 р. за несприятливих погодних умов в критичний період розвитку картоплі вищу урожайність бульб отримали в групі ранніх сортів – 4,17 т/га за 3,27 т/га у групі середньоранніх і 3,04 т/га – середньостиглих.

В середньому за роками досліджень урожайність бульб картоплі середньоранніх сортів склала 9,84 т/га за 8,66 т/га – у групі ранніх та 7,60 т/га – середньостиглих.

У сприятливому за погодними умовами 2023 р. урожайність по сорту Мирослава становила 21,50 т/га, по сорту Щедрик – 16,43 т/га і по сорту Скарбниця – 15,73 т/га. У несприятливому посушливому 2024 р. найбільша урожайність була у сортів Щедрик (5,15 т/га), Повінь (4,88 т/га), Скарбниця (4,28 т/га).

Більш урожайні за середніми показниками двох років випробування сорти Мирослава – 12,77 т/га, Щедрик – 10,79 т/га, Скарбниця – 10,01 т/га, Фотинія – 9,49 т/га.

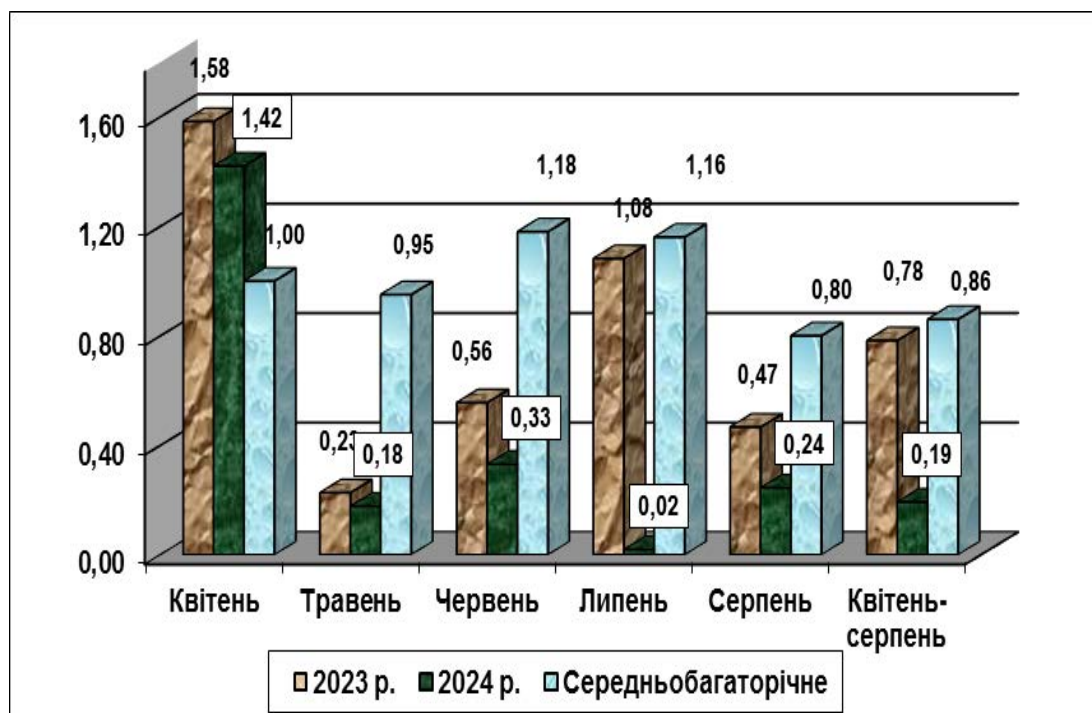

Рис. 1. Ступінь зволоження території за гідротермічним коефіцієнтом Г. Т. Селянінова, 2023–2024 рр.

Таблиця 1

Урожайність сортів картоплі, т/га

№ з/п	Група стиглості	Сорт	2023 р	2024 р.	Середнє за 2 р.	Середнє по групі стиглості
1	Ранні	Скарбниця	15,73	4,28	10,01	8,66
2		Щедрик	16,43	5,15	10,19	
3		Серпанок	9,20	2,64	5,92	
4		Межирічка 11	14,43	3,92	9,18	
5		Повінь	9,90	4,88	7,39	
6	Середньоранні	Житниця	11,33	2,49	6,91	9,84
7		Мирослава	21,50	4,04	12,77	
8	Середньостиглі	Княгиня	10,43	3,08	6,76	7,60
9		Фотинія	14,93	4,04	9,49	
10		Містерія	11,37	2,28	6,83	
11		Родинна	11,83	2,76	7,30	
	НІР05, т/га		1,45	0,32		

Таблиця 2

Урожайність насінневих бульб сортів картоплі, т/га

№ з/п	Група стиглості	Сорт	2023 р	2024 р.	Середнє за 2 р.	Середнє по групі стиглості
1	Ранні	Скарбниця	3,19	1,58	2,38	2,07
2		Щедрик	2,56	1,83	2,20	
3		Серпанок	2,70	0,91	1,81	
4		Межирічка 11	3,04	1,67	1,71	
5		Повінь	1,80	2,72	2,26	
6	Середньоранні	Житниця	3,05	1,05	2,05	3,62
7		Мирослава	8,88	1,50	5,19	
8	Середньостиглі	Княгиня	2,42	1,54	1,98	2,12
9		Фотинія	4,15	1,43	2,79	
10		Містерія	2,50	0,63	1,57	
11		Родинна	2,98	1,33	2,16	

Найменш адаптованим до умов північного Степу України був сорт Серпанок, який сформував урожайність бульб на рівні 5,92 т/га.

Урожайність насінневих бульб в 2023 р була в межах 1,8–8,9 т/га, в 2024 р – 0,63–2,72 т/га (табл. 2).

Лідерами за даним показником в 2023 р. був середньоранній сорт Мирослава, в 2024 р. – ранньостиглий сорт Повінь.

В середньому за 2023–2024 рр. більшу урожайність насінневих бульб картоплі сформували сорти середньоранньої групи стиглості – 3,62 т/га, що на 1,5 т/га (41,4%) менше порівняно до групи середньостиглих і на 1,55 т/га (42,8 %), ніж у ранньостиглих сортів.

За візуальної оцінки насаджень картоплі було встановлено, що у завезених сортів картоплі з іншої ґрунтово-кліматичної зони ураженість вірусними хворобами проявилася досить несуттєво – від 0,7% (Скарбниця) до 2,7% (Повінь). У інших сортів, що досліджувалися, ураженість зморшкуватою мозаїкою не виявлено.

Висновки. Таким чином, за результатами екологічного випробування сортів картоплі, завезених з зони північного Лісостепу України, встановлено, що найбільш пристосованими до умов північного Степу серед вказаних є сорти Щедрик, Скарбниця (рання група стиглості), Мирослава (середньорання група стиглості) та Фотинія (середньостигла група).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Могильна О. М., Рудь В. П., Терехіна Л. А., Ільїнова Є. М., Стовбїр О. П., Леус Л. Л., Сидора В. В. Сучасні проблеми насінництва овочевих культур та шляхи їх вирішення. *Овочівництво і баштанництво*. Харків: ІОБ, 2022. Вип. 71. С. 76–85.
2. Божко Л. Ю. Клімат і продуктивність овочевих культур в Україні : монографія. Одеса : «Екологія», 2010. 367 с.
3. Бондарчук А. А., Верменко Ю. А., Демкович Я. Б. Насінництво нових сортів. *Насінництво*. 2008. № 7. С. 8–11.
4. Іващенко О. О., Рудник-Іващенко О. І. Напрями адаптації аграрного виробництва до змін клімату. *Вісник аграрної науки*. 2011. № 8. С. 10–12.
5. Бондарчук А. А., Ю. Я. Верменко. Продуктивність сортів картоплі залежно від термінів продукування в південній частині Полісся України. *Картоплярство України*. 2007. № 3–4 (8–9). С.4–8.
6. Мельник С. І., Ковчі А. Л., Стефківська Ю. Л. та ін. Функціонування ринку картоплі в Україні. *Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин*. 2017. Т. 13. № 2. С. 206–210.
7. Захарчук О. В. Сорт як інноваційна основа розвитку рослинництва. *Агроінком*. 2009. № 5-8. С. 17–22.
8. Шелепов В. В. Сорт і його значення в підвищенні врожайності. Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. К.: АЛЕФА, 2006. 140 с.

9. Захарчук О. В. Сорт як інноваційна основа розвитку рослинництва. *Агроінком*. 2009. № 5–8. С. 17–22.
10. Волкодав В. В. Діяльність державної служби з охорони прав на сорти рослин на сучасному етапі розвитку. *Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин*. К.: Алефа, 2006. Вип. 3. С. 115–124.
11. Завірюха П. Д. Селекція картоплі у Львівському НАУ: результати і перспективи. *Інноваційний розвиток АПК: проблеми та їх вирішення: матер. міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті декана агрономічного факультету М. Ф. Рибачка (м. Житомир, 19-20 листопада 2015 р.)*. Житомир: Вид-во «Житомирський національний агроекологічний університет», 2015. С. 45–50.
12. Бондарчук А. А. Виродження картоплі та прийоми боротьби з ними. Біла Церква, 2007. С. 11–14.
13. Онищенко О. И. Насінництво картоплі в Україні. К. 1996. 206 с.
14. Бондарчук А. А. Наукове забезпечення виробництва картоплі в Україні. *Картоплярство*. 2004. Вип. 34–39
15. Картоплярство: Методика дослідної справи / За редакцією А. А. Бондарчука, В. А. Колтунова. – Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 652 с.
16. Доспехов Б. О. Методика польового дослід. Колос. К. 1985. 205 с.
17. Трибель С. О., Пилипенко Л. А., Бондарчук А. А. та ін. Методологія оцінювання сортозразків картоплі на стійкість проти основних шкідників і збудників хвороб; за ред. С. О. Трибеля, А. А. Бондарчука. Київ: Аграрна наука, 2013. 264 с.
7. Zakharchuk O. V. (2009). Sort yak innovatsiina osnova rozvytku roslynnytstva. [Variety as an innovative basis for the development of crop production]. *Ahroinkom*. № 5-8. S. 17–22. [in Ukrainian].
8. Shelepov V. V. (2006). Sort i yoho znachennia v pidvyshchenni vrozhaivosti. [The variety and its importance in increasing yield]. *Sortovyvchennia ta okhorona prav na sorty roslyn*. K.: Alefa. 140 s. [in Ukrainian].
9. Zakharchuk O. V. (2009). Sort yak innovatsiina osnova rozvytku roslynnytstva. [Variety as an innovative basis for the development of crop production]. *Ahroinkom*. № 5–8. S. 17–22. [in Ukrainian].
10. Volkodav V. V. (2006). Diialnist derzhavnoi sluzhby z okhorony prav na sorty roslyn na suchasnomu etapi rozvytku. [Activities of the State Service for the Protection of Plant Variety Rights at the Current Stage of Development]. *Sortovyvchennia ta okhorona prav na sorty roslyn*. K.: Alefa, 2006. Vyp. 3. S. 115–124. [in Ukrainian].
11. Zaviurukha P. D. (2015). Seleksiia kartopli u Lvivskomu NAU: rezultaty i perspektvyv. [Potato breeding at Lviv National University: results and prospects]. *Innovatsiinyi rozvytok APK: problemy ta yikh vyrishennia: mater. mizhnar. nauk.-prakt. konf., prysviachenoї pamiaty dekana ahronomichnoho fakultetu M. F. Rybaka (m. Zhytomyr, 19–20 lystopada 2015 r.)*. Zhytomyr: Vyd-vo «Zhytomyrskyi natsionalnyi ahroekolohichnyi universytet». S. 45–50. [in Ukrainian].
12. Bondarchuk A. A. (2007). Vyrodzhennia kartopli ta pryomy borotby z nymy. [Potato degeneration and methods of combating it]. *Bila Tserkva*. S. 11–14. [in Ukrainian].
13. Onyshchenko O. Y. (1996). Nasinnytstvo kartopli v Ukraini. [Potato seed production in Ukraine]. K. 1996. 206 s. [in Ukrainian].
14. Bondarchuk A. A. (2004). Naukove zabezpechennia vyrobnytstva kartopli v Ukraini. [Scientific support for potato production in Ukraine]. *Kartopliarstvo*. Vyp. 34–39. [in Ukrainian].
15. Kartopliarstvo: Metodyka doslidnoi spravy. [Potato growing: Research methodology] / Za redaktsiieiu A. A. Bondarchuka, V. A. Koltunova. – Vinnytsia: TOV «TVORY», 2019. 652 s. [in Ukrainian].
16. Dospiekhov B. O. (1985). Metodyka polovoho doslidu. [Field experiment methodology]. *Kolos*. K. 1985. 205 s. [in Ukrainian].
17. Trybel S. O., Pylypenko L. A., Bondarchuk A. A. ta in. (2013). Metodolohiia otsiniuvannia sortozrazkiv kartopli na stiikist proty osnovnykh shkidnykiv i zbudnykiv khvorob. [Methodology for evaluating potato variety samples for resistance to major pests and pathogens]. *Za red. S. O. Trybelia, A. A. Bondarchuka*. Kyiv: Ahrarna nauka. 264 s. [in Ukrainian].

REFERENCES:

1. Mohylina O. M., Rud V. P., Terokhina L. A., Ilinova Ye. M., Stovbir O. P., Leus L. L., Sydora V. V. (2022). Suchasni problemy nasinnytstva ovochevykh kultur ta shliakhy yikh vyrishennia. [Modern problems of vegetable seed production and ways to solve them]. *Ovochivnytstvo i bashtannytstvo*. Kharkiv: IOB. Vyp. 71. S. 76–85. [in Ukrainian].
 2. Bozhko L. Yu. (2010). Klimat i produktyvnist ovochevykh kultur v Ukraini : monohrafiia. [Climate and productivity of vegetable crops in Ukraine: monograph]. Odesa : «Ekolohiia», 367 s. [in Ukrainian].
 3. Bondarchuk A. A., Vermenko Yu. A., Demkovych Ya. B. (2008). Nasinnytstvo novykh sortiv. [Seed production of new varieties]. *Nasinnytstvo*. № 7. S. 8–11. [in Ukrainian].
 4. Ivashchenko O. O., Rudnyk-Ivashchenko O. I. (2011). Napriamy adaptatsii ahrarynoho vyrobnytstva do zmin klimatu. [Directions of adaptation of agricultural production to climate change]. *Visnyk ahrarynoi nauky*. № 8. S. 10–12. [in Ukrainian].
 5. Bondarchuk A. A., Yu. Ya. Vermenko. (2007). Produktyvnist sortiv kartopli zalezno vid terminiv produkuvannia v pivdennii chastyni Polissia Ukrainy. [Productivity of potato varieties depending on production dates in the southern part of Polissya, Ukraine]. *Kartopliarstvo Ukrainy*. № 3–4 (8–9). S.4 –8. [in Ukrainian].
 6. Melnyk S.I., Kovchi A.L., Stefkivska Yu. L. ta in. (2017). Funktsionuvannia rynku kartopli v Ukraini. [Functioning of the potato market in Ukraine]. *Sortovyvchennia ta okhorona prav na sorty roslyn*. T. 13. № 2. S. 206–210. [in Ukrainian].
- Григор'єва О.М., Алмасєва Т.М., Самойленко О.А.**
Результати випробування нових сортів картоплі для подальшого їх включення в насінницький процес в умовах північного Степу України
- Мета** роботи полягала у встановленні продуктивних показників та ураженості вірусними хворобами нових сортів картоплі, завезеної з іншої агрокліматичної зони України, для подальшого включення їх в насінницький процес в умовах північного Степу України.

Методи. Дослідження проводилися шляхом постановки польового досліду в лабораторії біоадаптивних технологій в АПВ в науковій сівозміні Інституту сільськогосподарства Степу НААН.

В досліді використовується насіннєвий матеріал сучасних сортів картоплі, завезених з Інституту картоплярства НААН.

Попередник – ячмінь ярий. Агротехніка – загальноприйнята для даної зони за виключенням прийомів, які вивчаються.

Результати. Погодні умови періоду проведення досліджень характеризувалися підвищеним температурним режимом на фоні відсутності ефективних опадів. За період вегетації картоплі в 2023 р. випало 168,0 мм опадів, в 2024 р. – 55,6 мм за середньобогаторічного значення 231,0 мм.

У процесі виробничого випробування в умовах 2023 р. показник повноти сходів сортів картоплі коливався від 41,2% (Містерія) до 89,2% (Житниця). У решти сортів він знаходився в межах 61,8–85,3%. В 2024 р. у більшості сортів цей показник був значно нижчий, ніж у завезеного в 2023 р. матеріалу. Схожість бульб коливалася від 31,5% (ранньостиглий сорт Серпанок) до 62,1% (середньостиглий сорт Княгиня).

В середньому за роками досліджень урожайність бульб картоплі середньоранніх сортів склала 9,84 т/га за 8,66 т/га – у групі ранніх та 7,60 т/га – середньостиглих.

В середньому за 2023–2024 рр. більшу урожайність насіннєвих бульб картоплі сформували сорти середньоранньої групи стиглості – 3,62 т/га, що на 1,5 т/га (41,4%) менше порівняно до групи середньостиглих і на 1,55 т/га (42,8%), ніж у ранньостиглих сортів.

За візуальної оцінки насаджень картоплі було встановлено, що у завезених сортів картоплі з іншої ґрунтово-кліматичної зони ураженість вірусними хворобами проявилася досить несуттєво – від 0,7% (Скарбниця) до 2,7% (Повінь). У інших сортів, що досліджувалися, ураженість зморшкуватою мозаїкою не виявлено.

Висновки. За результатами екологічного випробування сортів картоплі, завезених з зони північного Лісостепу України, встановлено, що найбільш пристосованими до умов північного Степу серед вказаних є сорти Щедрик, Скарбниця (рання група стиглості, Мирослава (середньорання група стиглості) та Фотинія (середньостигла група).

Ключові слова: картопля, сорт, сортовипробування, групи стиглості, урожайність, урожайність насіннєвих бульб.

Hryhorieva O.M., Almaieva T.M., Samoilenko O.A.
Results of testing new potato varieties for their further inclusion in the seed production process in the conditions of the northern Steppe of Ukraine

Purpose of the work was to establish the productive indicators and susceptibility to viral diseases of new potato varieties imported from another agroclimatic zone of Ukraine, for their further inclusion in the seed production process in the conditions of the northern Steppe of Ukraine.

Methods. The research was conducted by setting up a field experiment in the laboratory of bioadaptive technologies in the Agricultural Research Center in the scientific crop rotation of the Institute of Steppe Agriculture of the NAAS.

The experiment uses seed material of modern potato varieties imported from the Institute of Potato Growing of the NAAS.

The predecessor is spring barley. Agricultural technology is generally accepted for this zone, with the exception of the methods being studied.

Results. The weather conditions of the research period were characterized by an increased temperature regime against the background of the absence of effective precipitation. During the potato growing season in 2023, 168.0 mm of precipitation fell, in 2024 – 55.6 mm with an average multi-year value of 231.0 mm.

During the production test in 2023, the germination rate of potato varieties ranged from 41.2% (Mystery) to 89.2% (Zhytynysia). In the remaining varieties, it was within 61.8–85.3%. In 2024, this rate was significantly lower for most varieties than for the material imported in 2023. The germination rate of tubers ranged from 31.5% (early-ripening variety Serpanok) to 62.1% (mid-ripening variety Knyahynya).

On average over the years of research, the yield of potato tubers of medium-early varieties was 9.84 t/ha, compared to 8.66 t/ha in the early group and 7.60 t/ha in the mid-ripening group.

On average, in 2023–2024, the highest yield of potato seed tubers was formed by varieties of the mid-early ripening group – 3.62 t/ha, which is 1.5 t/ha (41.4%) less than the mid-ripening group and 1.55 t/ha (42.8%) than early-ripening varieties.

A visual assessment of potato plantings showed that the infection with viral diseases in imported potato varieties from another soil and climatic zone was quite insignificant – from 0.7% (Skarbnytsia) to 2.7% (Povin). In other varieties studied, wrinkled mosaic was not detected.

Conclusions. According to the results of ecological testing of potato varieties imported from the northern Forest-Steppe zone of Ukraine, it was found that the varieties Shchedryk, Skarbnytsia (early maturity group, Myroslava (mid-ripening maturity group) and Fotiniya (mid-ripening group) are the most adapted to the conditions of the northern Steppe among those listed.

Key words: potato, variety, variety testing, maturity groups, yield, seed tuber yield.